

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku P. Sp. z o.o. z siedzibą w G.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Gdańsku
z udziałem zainteresowanych: Z. S. i D. L.
o wysokość składek wobec Z. S.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 października 2015 r.,
zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 27 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 2619/13,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku postanowieniem z dnia 27 marca 2015 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 5.655,85 zł i odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez P. Sp. z o.o. w G. od wyroku tego Sądu z dnia 12 września 2014 r., oddalającego apelację odwołującą się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 4 lipca 2013 r., oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Gdańsku z dnia 1 października 2012 r.

ustalającej podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za pracownika tej spółki.

Sąd podniósł, że nieprawidłowo odwołująca się wskazała w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia obliczoną jako sumę podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za cały okres objęty zaskarżoną decyzją w wysokości 172.595 zł. Według Sądu, wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne stanowi wysokość różnicy pomiędzy wysokością składki wskazaną (zapłaconą) przez odwołującą się i składką należną ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres, obliczona zgodnie z art. 22 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. Zdaniem Sądu, różnica pomiędzy wysokością składek opłaconych, a wysokością składek należnych wyliczoną w zaskarżonej decyzji wynosi 5.655,85 zł. Wartość przedmiotu zaskarżenia jest więc niższa niż dziesięć tysięcy złotych, w czego konsekwencji skarga kasacyjna podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. jako niedopuszczalna.

W zażaleniu na powyższe postanowienie odwołująca się podniosła zarzut naruszenia:

- art. 22 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 k.p.c. polegający na błędnym określeniu przez Sąd Apelacyjny wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w skardze kasacyjnej i w konsekwencji uznaniu, że wniesiona przez skarżącą skarga kasacyjna podlega odrzuceniu;

- art. 25 § 2 k.p.c. w związku z art. 26 k.p.c. przez sprawdzenie wartości przedmiotu zaskarżenia przez Sąd dopiero na etapie skargi kasacyjnej, a nie zaś bezpośrednio po wniesieniu odwołania, w sytuacji gdy organ rentowy nie kwestionował wartości przedmiotu zaskarżenia, a tym samym wartość przedmiotu sporu podaną przez skarżącą należało uznać za ustaloną.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przyjęcie wniesionej skargi kasacyjnej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy, względnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Przepis art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. nakłada na sąd drugiej instancji oraz Sąd Najwyższy obowiązek dokonania kontroli dopuszczalności skargi, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia przysługującego poza tokiem instancji i weryfikacji wskazanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 398²¹ w związku z odpowiednio stosowanym art. 368 § 2 zdanie drugie k.p.c., odwołującym się do odpowiedniego stosowania wyłącznie art. 19-24 i art. 25 § 1 k.p.c.). Przepisy art. 25 i 26 k.p.c. mają na celu ustabilizowanie wartości przedmiotu sporu na potrzeby określenia właściwości rzeczowej sądu i wysokości należnych opłat sądowych. W postępowaniu kasacyjnym taka potrzeba już nie występuje, ważne jest natomiast, by rozpoznaniu przez Sąd Najwyższy podlegały jedynie te skargi kasacyjne, których dopuszczalność przewidują przepisy procesowe, a nie te, w których niewłaściwie została określona wartość przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia apelacją. W konsekwencji brak sprawdzenia wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji nie eliminuje możliwości weryfikacji prawidłowości podanej wartości przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej. Wartość przedmiotu zaskarżenia określona przez wnoszącego skargę z naruszeniem reguł wynikających z art. 19-24 k.p.c. nie jest wiążąca dla oceny dopuszczalności skargi i podlega sprawdzeniu zarówno przez sąd drugiej instancji jak i Sąd Najwyższy na podstawie art. 25 § 1 k.p.c. (por. także postanowienia z dnia 6 stycznia 2010 r., I UK 289/09, LEX nr 577827; z dnia 2 lutego 2011 r., II CZ 197/10, LEX nr 738550 i z dnia 18 stycznia 2012 r., II PZ 38/11, LEX nr 1130381 oraz przytoczone w nich orzeczenia).

W konsekwencji za niezasadny musi być uznany zarzut niedopuszczalności wydania przez Sąd drugiej instancji postanowienia o sprawdzeniu wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną, która nie mogła być wyższa niż wartość przedmiotu sporu.

Odnosząc się natomiast do ustalonej przez Sąd Apelacyjny wartości przedmiotu zaskarżenia, wskazać należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że wartością przedmiotu zaskarżenia w sprawie o wysokość podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne jest różnica pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się i składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres - art. 22 w związku z art. 398² § 1 k.p.c. (por. postanowienia z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301; z dnia 26 stycznia 2011 r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UZ 8/10, niepublikowane; z dnia 24 maja 2012 r., II UZ 16/12, LEX nr 1222163 oraz postanowienie z dnia 7 listopada 2013 r., II UZ 59/13, LEX nr 1391553). Wyrażany jest również pogląd, że w przypadku, gdy przedmiotem sporu nie jest wysokość zobowiązania składkowego, ale wysokość samej podstawy wymiaru - wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi różnica między zadeklarowaną przez płatnika składek podstawą wymiaru składek a podstawą wymiaru należną według organu rentowego, czyli po doliczeniu spornego elementu tej podstawy (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2012 r., II UK 312/11, LEX nr 1235842; z dnia 8 listopada 2013 r., II UZ 61/13, niepublikowane). W niniejszej sprawie nie było sporne, że zainteresowany podlegał ubezpieczeniom społecznym jako pracownik odwołującej się, nie było też sporu co do wyliczonej matematycznie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia, czyli wysokości osiągniętego przez niego przychodu jako podstawy, od której wylicza się należne składki. Rozstrzygnięciu podlegało wyłącznie to, w jakiej wysokości składki ma opłacić odwołująca się na ubezpieczenia społeczne swojego pracownika (z czy bez uwzględnienia przychodu z wykonywanej przez niego umowy cywilnoprawnej). Trafnie zatem Sąd Apelacyjny przyjął za wartość przedmiotu zaskarżenia w tej sprawie różnicę między wysokością składek liczoną od określonego w decyzji przychodu a wskazywaną przez płatnika jako pochodną przyjętego przez niego przychodu zainteresowanego, obliczoną stosownie do treści art. 22 k.p.c. Skoro zaś wartość ta nie osiąga kwoty 10.000 zł, skarga jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c.), a tym samym zażalenie odwołującej się nie mogło być uwzględnione.

Z tych względów Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji (art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).